

Emnenr. 5

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Beiarn

Emne: Vannbering

Bygdelag:

Oppskr. av: Frøy. Steen

Gard: Straend

(adresse): Haljard

G.nr. 45 Br.nr. 6

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Her i bygden har de i allmindelighet båret hjem vann med bårer og to bårer. Vassaket kalles her "Bårer", Bårerne som brukes her, er innrettet for å bære på begge skuldre, med uthaket åpning for halsen mitt på bårer. Her dog sell bårer, laget av like uvenyktige falk, som var laget for bering på begge skuldre, men er anglet nesten helt utholing for halsen mitt på bårer. Andre former for bårer en ovenstående er ikke kjent her. I gammel tid blev der av enkelte brukt vidjer og trekraker til å henge bårerne etter på bårer, men i allmindelighet brukt der berremmer, sine (taug spinnel av hestetaggel) eller vanlig taug hvori var fested trekraker til å henge bårerne på. Nu brukes for det mestel jernlanker og jernkraker. Navnene på dem var: "Bårer, bårer kamm og bårerkraka." Omkring århundred skiftet begynte de litt etter hvert å ta slutt med brukten av bårer til vannbering. De mere hantlige galvaniserde jernbårer kom

2

- litt eller hvert i allmündelig bruk.
2. Vass-så til å hese vater i en ukjent her
 3. Å dra hjem vater i større Kar er ofte brukt her. Når der i enkelt tilfælde brukes ski til å dra vater på, benyttes to allmündelige ski. Ellers settes vateret på en større kjelke og de er da allmündelig to om trausparken, en drar og en skyver bak på. Under sådan trauspark av vater legges krastikker, snø eller is biter på vateret, for å hindre at det skvølper ut av karet.
 4. Meste vaterberingen faller for det meste på kvindene i huset. I første rekke på kvinnen i huset, viss der ikke finnes annen kvindelig arbeids-hjelp. Mannen hjelper til med vaterberingen sålangt han kan avse tid til det og barna må hese vater så snart de blir så store at de kan gjøre nytte for sig. Der hvor de har hjemme må disse i første rekke ta vaterberingen.
 5. Metoden for trauspark av vater har verd den samme for små og store bruk.
 6. Store vindre heuder de at brände, kilden og vanlige vauforsnyingssteder bli tørre. Da må der kjøres vater kildets lunge vier og de benyttes slede.
 7. For det store flertal i bygden, er forholdet med vaterforsnyingen og trausparken av vater slik det har vært fra gammel tid, men det blir bedre eller hvert, idet mange nu har latt sine springvater eller innretter sig med pumper og flere kammer til eller hvert.

Wrdl.
Keiarn

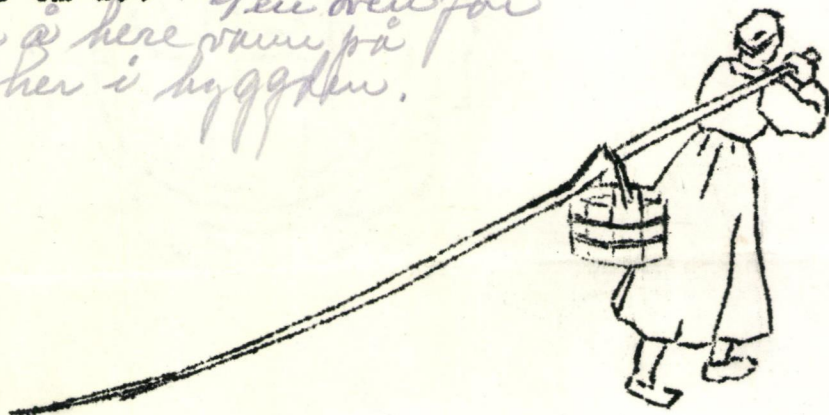
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR: NORSK FOLKE MUSEUM
BYGDEN

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bötta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

*Gen over for
nevnte måte å bera vatn på
er ikkje her i bygden.*

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

*Fiskebein fiske hoder har
ikke vort brukt som brensel.*

*Heller ikke gjødsel i nogen
form har vort brukt som brensel.*

Fritz Steen,

3266

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING